

TOIMINNALLINEN ÄITIYSKORU

TEKIJÄ: Marjaana Pulkkanen

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Marjaana Pulkkanen			
Työn nimi Toiminnallinen äitiyskoru			
Päiväys	17.5.2016	Sivumäärä/Liitteet	44/10
Ohjaaja(t) Anna-Reetta Väänänen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) -			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyö on tuotesuunnittelupohjainen. Työn aiheena on pienten lasten äideille suunnattu kaulakoru, joka sisältää lapselle hyödyllisen toiminnallisen ominaisuuden. Tuotesuunnittelun apuna ja lähtökohtana on käytetty käyttäjäryhmälle laadittua internetkyselyä, sekä etsitty tuntoaistin teoriasta toiminnallisen osuuden suunnitteluun vaikuttavia seikkoja. Työssä on havainnointia markkinoilta löytyviä äitiys- ja imetyskoruja, sekä mietitty oman työn sijoittumista tähän valikoimaan. Työn lopputuloksena syntyivät tuotekuvat, 3D-mallinnus ja protomalli tuotteesta.</p>			
Avainsanat tuotesuunnittelu, äitiyskoru, imetyskoru, toiminnallinen koru, tuntoaisti, haptinen aisti			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Marjaana Pulkkanen			
Title of Thesis Functional Maternity Jewelry			
Date	17.5.2016	Pages/Appendices	44/10
Supervisor(s) Anna-Reetta Väänänen			
Client Organisation /Partners -			
Abstract <p>The thesis is based on product design. The subject of the thesis is a necklace designed for mothers with small children, including a useful and functional feature for a child. An internet survey for the intended user group was used as a starting point for design. The theory of touch was utilized for designing the functional part of the work. The market for maternity and breast-feeding jewelry was observed and the placement of the work was considered on in this range. The final result of the work consists of product images, 3D modeling and a prototype of the product.</p>			
Keywords Product design, maternity necklace, breast-feeding necklace, functional jewelry, theory of touch, haptic sensory			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Markkinoilla olevat korut.....	5
1.2	Oman työni uutuusarvo ja sijoittuminen olemassa olevaan valikoimaan	8
2	TARPEET JA TAVOITTEET.....	9
2.1	Asiakassegmentti	9
2.2	Tuoteominaisuudet.....	9
3	OPINNÄYTTETYÖN TIEDONHANKINTAMENETELMÄT	11
3.1	Internetkysely	11
3.2	Tuntoaistin teoria ja kosketuksen määrittely.....	17
3.2.1	Haptinen aisti	19
3.2.2	Kinesteettinen aisti	19
3.3	Tunnustelutestaus	20
4	TIEDONHANKINNAN SUMMAAMINEN JA SUUNNITTELUUN VAIKUTTANEET TEKIJÄT	22
5	TUOTESUUNNITTELU.....	24
5.1	Luonnokset	24
5.2	Mallinnus	26
6	POHDINTA	29
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT.....	31
	LIITE 1: INTERNETKYSelyn VASTAUKSET.....	34

LIITE 2: SOKKOTESTIN KAPPALEET	41
--------------------------------------	----

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella toiminnallinen äitiyskoru, joka on nykyaikaiselle, persoonalliselle kaupunkilaisäidille suunniteltu koru toimien samalla myös sylilapsen leikki- ja puruleluna. Käyttötarkoituksensa vuoksi korun tuli olla materiaaleiltaan ja valmistustavoiltaan turvallinen pienen lapsen suuhun laitettavaksi. Aihevalinnan sain kesällä 2015 silloisen työharjoitteluni ohjaajalta Kokorun Anne Kokkoselta ja aihetta mietittyäni kiinnostuin sen mahdollisuuksista ja uutuusarvosta, sekä työn selkeästä aiherajauksesta ja lopputulostavoitteesta.

Tavoitteenani oli internetkyselyn, sokkotestauksen (tunnustelutesti) ja tuntoaistiin keskittyvän kirjallisuusmateriaalin pohjalta suunnitella koru, sekä toteuttaa mallinnus ja esityskuvat tuotteesta. Palautteen ja mahdollisen kiinnostuksen mukaan työllä olisi tulevaisuudessa toivottavasti edellytyksiä tuotantoon ja myyntiin asti. Internetkyselyllä tavoittelin löytäväni tuotesuunnitteluun vaikuttavia ominaisuuksia sekä laajentavani näkökulmaani aiheeseen äideille suunnatusta tuotteesta, eli tuotteesta jonka kohderyhmää en itse edusta. Lisäarvoa ja tukea suunnitteluun etsin myös tuntoaistiin perehtymällä, sillä korun toiminnallisen ominaisuuden pääideana oli löytää lapsen käsiin ja suuhun sopiva tuntuma.

1.1 Markkinoilla olevat korut

Aiheena äitiyskoru ei ole uusi, sillä vastaavia tuotteita on ollut markkinoilla jo kauan. Äitiyskoru mielletään usein indonesialaista ja meksikolaista alkuperää oleviin Bola- ja Harmony Ball-koruihin, joiden merkitys tuntuu pohjautuvan korun tuottamaan ääneen. Saamelaisesta kulttuurista soiva koru löytyy nimellä Komsio (Kuva 1). Bola- ja Komsiopallot sisältävät ääntä tuottavan mekanismin, äänen, jonka lapsi kuulee jo sikiövaiheessa ja näin ollen synnyttyään kokee samaisen äänen rauhoittavana ja tuttuna. Kyseisillä koruilla on myös vahva tunnepitoinen ja kansanperinteeseen pohjaava merkitys, sillä hopeisen pallon uskottiin suojaavan lasta pahoilta hengiltä. Nykyään vallalla tuntuu olevan ajatus helinän tuomasta onnesta, eli merkitys on kääntynyt hopean suojaavasta vaikutuksesta äänen tuomaan onneen.

KUVA 1. Hopeinen Komsiopallo. (Inarin Hopea 2016-03-28)

Opinnäytettyöni keskittyi Bola- ja Komsiopalloista poiketen kuitenkin selkeästi raskausajan jälkeiseen aikaan. Tutkimukseni mukaan markkinoilta löytyy äitiyskoru-nimityksen alta esimerkiksi kultasepäalan myymäläketjujen tarjoamia lapsiheloja (Kuva 2), joita voi ostaa symboloimaan lapsen syntymää. Lapsihelat ovat kuitenkin edellämainituista äitiyskoruista poiketen puhtaasti pelkkiä koruja vailla lapselle suunnattua toiminnallista funktiota. Lapsen syntymää symboloidaan paljon myös perinteisillä kummilusikoilla ja pikkusormuksilla, sekä erinäisillä muistoja tallentavilla esineillä kuten vaikkapa valokuvakehyksillä. Varsinaista toiminnallista äitiyskorua sen sijaan ei perinteisistä kultasepäalan liikkeistä juuri tunnu löytyvän.

KUVA 2. Kalevala Korun Lapsi-hela. (Malmin korupaja 2016-04-07)

Aiheeni kaltaisia toiminnallisia koruja on kehitelty myös poikkeavien oireyhtymien hoitoon, kuten esimerkiksi autismin kirjon oireita helpottamaan. Korulla on tässä tapauksessa hyvin voimakas toiminnallinen ominaisuus sen toimiessa stressaavissa tilanteissa lapsen apukeinona ja stressin poistajana. Lapset joilla on stressaavissa tilanteissa tapana pureskella vaatteitaan (hihoja, kauluksia ym.) tai muita käsillä olevia tavaroita, tai henkilöt jotka tarvitsevat keskittymiskykynsä tueksi sensorista aktiveettia, voivat hyötyä kyseisistä pureskeltavista ja sormeiltavista koruista (Kuva 3). (National Autism Resources 2016-01-15.)

KUVA 3. Esimerkki pureskeltavasta korusta. (Amazon.com 2016-03-28)

Vastaavanlaisia pureskeltavia koruja on suunniteltu pääasiassa vauvojen hampaiden puhkeamisesta aiheutuvien kipujen hoitoon: purulelujen tavoin toimivat korut (Kuva 4), jotka pääsääntöisesti ovat elintarvikekäyttöön soveltuvaa silikonista, eli flataatitonta, PVC- ja BPA-vapaata. Nämä korut kulkevat nimellä äitiyskoru, imetyskoru tai ”teething necklace” ja ovat siis äidin kannettavaksi suunniteltuja, siten että pieni lapsi voi turvallisesti pureskella ja näperrellä niitä. Samaan tarkoitukseen löytyy myös meripihkaisia kaulakoruja, jotka on äidin sijaan tehty pikkulapsen itsensä kannettavaksi. Meripihkalla sanotaan olevan magneettisuuteen perustuvia kipuja lievittäviä ominaisuuksia, joiden vuoksi siitä on tullut myös lastentarvikevalikoiman saralla suosittu materiaali.

Meripihkan sisältämällä kemiallisella rakenneosalla, butaani-di-hapolla, on rauhoittavia ja kouristuksia laukaisevia ominaisuuksia, jonka vuoksi siitä valmistetut lääkkeet ovat olleet yleisiä jo 1800-luvulta saakka (Saunalahti 2016-01-15). Kyseiset meripihkakorut ovat kuitenkin olleet kuluttajien keskuudessa kiisteltyjä turvallisuutensa vuoksi, sillä pienelle lapselle annetussa kaulakorussa piilee mahdollinen kuristumisvaara, sekä meripihkahelmien pieni koko voisi aiheuttaa tukehtumisvaaraa.

KUVA 4. Esimerkkejä markkinoilla olevista imetyskoruista. (Pulkkanen 2016.)

1.2 Oman työni uutuusarvo ja sijoittuminen olemassa olevaan valikoimaan

Tavoitteeni ja näkemykseni opinnäytetyöni puitteissa valmistuvalle korusuunnitelmalle oli sen tuoma muotoilullinen uutuusarvo olemassa olevien korujen kentälle. Markkinoilla olevat äitiyskorut ovat havainnointieni mukaan suunniteltu lapsen tarpeet edellä, joka toki oli oleellinen osa myös omaa työtänikin, mutta lopputuloksiltaan korut ovat hyvin yksipuoleisia ja jokseenkin lelumaisia ja lapsellisia. Tavoitteenani oli tuoda valikoimaan lapselle kiinnostava, mutta aikuisen mieltymykseen suunniteltu tyylikäs ja ajaton koru, joka toimisi myös sellaisenaan, eikä ole siis pelkästään äideille suunnattu vaan käytännössä kaikille naisille soveltuva.

Uutuusarvo ja näkemykseni tuotteen kaupallisuudesta sai tukea myös lastentarvikkeiden myyntiä tiedustellessani: alan liikkeissä käydessäni ja äitiyskoruja tutkiessani myyjät kertoivat äitiyskorujen olevan suosiossa. Huolimatta tämänhetkisestä taloudellisesta tilanteesta tai syntyvyyden laskusta, ovat äitiys- ja lastentarvikkeet kuitenkin tasaisesti myyvä ala. Liikkeistä löytyvistä äitiyskoruista kerrottiin niiden herättäneen paljon kiinnostusta, ja olevan myös yksi tämän hetken suosituimmista kylkiäisostoksista: lastenvaunuja tai vastaavaa hintavampaa hankintaa tehdessä parinkymppin kaulakoru on helppo ostos. Useat liikkeet myös kertoivat äitiystarvikkeiden valikoimaan sisältyvän äitiys- tai imetyskorun olevan tällä hetkellä nopeiten nousujohteinen myyntituote. Koska tuote on suomalaisilla markkinoilla vielä suhteellisen uusi, ei sen myynnin kehityksestä voi toistaiseksi sanoa muuta, kuin että kysyntä on ollut hyvin nousujohteista ja positiivista.

2 TARPEET JA TAVOITTEET

Työni oleelliset tarpeet ja tavoitteet olivat suunnitella käytettävä, turvallinen ja kaunis tuote jossa toiminnallinen ominaisuus toteutuisi hienostuneesti tuoden tuotteelle lisäarvoa. Huomasin kuitenkin kamppailevani tarpeiden ja tavoitteiden välimaastossa, sillä työn kohderyhmä tuntui vaikealta – olisiko tuote suunniteltu selkeästi äidille vai lapselle ja voisiko lapselle suunnattu toiminnallinen ominaisuus olla vain sivujuonne, jonkinlainen bonus ja arvoa tuova lisä tuotteessa?

2.1 Asiakassegmentti

Lastentarvikkeiden markkinaosuus tuntuu olevan valtava, ja nopeallakin tarkastelulla huomaa myytävien tuotteiden kirjon olevan lähes loputon. Lapsille, aivan kuten lemmikeillekin, tunnutaan ostettavan paljon materiaa tunteisiin vetoavien myyntiargumenttien pohjalta, huolimatta siitä että tuotelupaukset eivät välttämättä lunastu.

Opinnäytetyön aihevalinnasta kertoessani ensimmäisten kysymysten joukossa toistui kysymys *onko tuote suunniteltu lapsille vai aikuisille?* Tahdoin selkiyttää tätä ajatusta myös itselleni ja miettiä työni tavoitetta uusiksi. Päädyin vastaukseen, jonka mukaan koko työn ydin oli äiti, joka on korua käyttävä nainen. Tuotteen toiminnallinen ominaisuus on suunnattu lapsille ja toimii lisäarvona ja myyntivalttina sekä tunteisiin vetoajana. Kohderyhmäni ja asiakassegmenttini, jolle työni suunnittelin, on nykyaikainen ja persoonallinen urbaani nainen. Vaikka työ kulki nimellä Toiminnallinen äitiyskoru, tahdoin sen siitä huolimatta olevan myös kaikille naisille sopiva ja käyttökelpoinen. Kohdistaminen ja tietyn tyyppisen käyttäjäryhmän valintaan päätyminen perustui ajatukseen liikkeistä, joissa tahtoisin

tuotetta jatkossa myytävän, sekä henkilöihin joiden toivoisin tuotetta käyttävän. Tahtoisin, että äitiyskorujani löytyisi pienistä putiikeista, joissa myydään pääosin suomalaisten suunnittelijoiden vastuullisesti tuotettuja design-tuotteita, ei niinkään äitiystarvikeliikkeistä tai ketjumarkettien lastentarvikepuolelta. Kaupallisesti ajatellen kyseinen ajattelu on ehkä hieman ristiriitaista, mutta ideaalitulanteessa koruni tulisi markkinoille tavoittelemani asiakaskunnan liikkeisiin, saavuttaisi suosionsa kyseisen ryhmän piirissä ja sen jälkeen aikanaan kysynnän myötä rantautuisi myös muidenkin kuluttajien saataville.

Tavoittelin suunnittelutyölläni asiakasryhmää, jonka yksittäistä henkilöä voisi kuvailla seuraavasti: hän on persoonallinen kaupunkilaisnainen, joka on kiinnostunut elävästä kaupunkikulttuurista ja kulttuurialan tapahtumista, tahtoo olla aktiivisesti mukana vaikuttamassa ja tämän myötä myös miettii ostokäyttäytymistään, eli suosii samanlaisten arvojen pohjalta toimivia pienyrittäjiä ja haluaa valita eettisesti ja ekologisesti vastuullisia tuotteita. Hän kiinnittää huomiota tyyliinsä ja tuotteiden laadukkuuteen, sekä pyrkii tekemään kestäviä valintoja.

2.2 Tuoteominaisuudet

Tuoteominaisuuksiltaan korun tuli ensisijaisesti olla käytettävä. Toiminnalliselle ominaisuudelle asetin ehdoksi, että sen tuli olla lapselle soveltuva ja turvallinen, sekä samanaikaisesti myös kaunis ja tuotteen ulkonäköön positiivisesti vaikuttava. Toiminnallisuus ei siis saanut olla suunnittelun estettisyyteen alentavasti vaikuttava, vaan päinvastoin tuotteelle lisäarvoa tuova ominaisuus. Koska koru on myös lasten käytössä ja osittain lapsille suunnattu, tuli suunnittelussa huomioida myös Tukesin asettamia turvallisuusohjeita: alle kolmevuotiaiden lasten le-

luille on määritelty turvallisuusohjeet, joiden mukaan lelujen ja niistä mahdollisesti irtoavien osien tulee olla mitoiltaan sellaisia, ettei lapselle aiheudu tukehtumisvaaraa (Tukes 2016-03-18).

Tuotteeni on kuitenkin ensisijaisesti koru, joten leluille suunnattujen turvallisuusohjeistusten sijaan tuotteessa tuli ennemminkin soveltaa lastenhoitotarvikkeille määriteltyjä ohjeita: "Lastenhoitotarvikkeella tarkoitetaan tuotetta, jonka tarkoitus on helpottaa esimerkiksi lapsen nukkumista, kantamista, kuljettamista, syöttämistä tai hygienian hoitoa" (Tukes 2016-03-18). Käytettiinpä kumpaa tahansa määritelmää, tuli turvallisuusvaatimukset ottaa huomioon ja tuotteen pitäisi olla ominaisuuksiltaan ilman muuta turvallinen ja tukehtumisriskin välttävä. Suunnittelussani tämä vaikutti oleellisesti etenkin liitosmekanismeihin (ei irtoavia osia) ja kappaleiden kokoon.

Ekologisuus on yksi koruni tavoitteista ja oleellinen osa arvojeni. Toisaalta työni markkinoinnin painoarvo ei rakennu ekologisuuden ympärille, sillä koen että se on itsestään selvä osa tämän päivän muotoilun periaatteita. Ekologisuus ja eettisyys eivät myöskään enää tunnu rajoittuvan vain elintarvikevalintoihin, vaan kestäviä ja vastuullisia valintoja voi tehdä kaikissa arjen hankinnoissa sitä sen enempää kuuluttamatta. Työssäni tahdoin noudattaa tätä ajatusta myös muotoilun suhteen, sillä laadukas designtuote kestää käyttöä ja sopii eri tilanteisiin, tässä tapauksessa myös tuleviin vuosiin sylväuvaiän jälkeen. Ideaaleimmassa tilanteessa suunnittelemani koru olisi sukupolvelta toiselle kestävä, niin että äitinsä kaulakorua näpertänyt vauva voisi joskus vielä rauhoittaa omaa lastaan samaisella korulla, tai varttuneempana käyttää samaista korua arjessaan.

3 OPINNÄYTTETYÖN TIEDONHANKINTAMENETELMÄT

Tiedonhankintamenetelminä käytin internethaastattelua, jolla pyrin selvittämään kohderyhmäni pienten lasten äitien visuaalisia mieltymyksiä sekä pyysin heitä itse kertomaan vauva-arjestaan seikkoja, jotka vaikuttaisivat suunnitteluuni. Haastattelun lisäksi etsin kirjalähteistä tietoa tuntoaistista, jonka myötä perehdyin etenkin haptiseen tuntoaistiin. Yhdistin nämä kaksi edellä mainittua tietopohjaa ja järjestin vielä tunnustelutestin, jolla pyrin kokoamaan yhteen haptisuuden elementtejä sekä testattavan omia subjektiivisia mielipiteitä.

3.1 Internetkysely

Tiedonhankinnan pohjaksi kokosin internetkyselyn, jossa kyselin tyyliin, vaatetukseen ja asusteiden käyttöön liittyviä kysymyksiä, jotka pohjautuivat kuvakollaasien tulkintaan. Tyyliin lisäksi tiedustelin vastaajia miellyttävää muotokieltä (jaottelu graafisen ja orgaanisen välillä), sekä kyselin monivalintakysymyksillä tyyliin ja pikkulapsen äidin arkeen vaikuttavia käytännön seikkoja, asioita jotka mahdollisesti vaikuttavat oman tyylin toteutuksessa. Monivalintakysymysten joukkoon ujutin avoimia kysymyksiä, joiden myötä sain yllättävän laajoja ja monipuolisia vastauksia ja tavoittelemani uusia muotoiluun vaikuttavia näkökulmia.

Kyselyn toteutin Freeonlinesurveys-verkkopalvelupohjalla, joka mahdollisti useiden kuvien käytön ja tarjosi selkeän ja helppokäyttöisen pohjan. Kysely oli auki kymmenen päivää ajalla 23.1.-1.2.2016 mutta sosiaalisen median mahdin myötä vastaukset tulivat ensimmäisten kahden päivän sisällä julkaistua kyselyn Facebookissani. Päädyin jakamaan kyselyn Facebookissa, jolloin se oli kaikkien itsensä ”pikkulapsen äidiksi” mieltävien henkilöiden tarjolla ja vapaasti vastattavissa. Vastauksen 161 kappaaleen joukossa oli siis epäilemättä muitakin kuin tavoittelemani

urbaania kaupunkilaisäitiä, mutta toisaalta lapsen tarpeet ja käytännönläheisimmät asiat vauva-arjessa taitavat olla universaaleja. Kysymykset olivat tietoisesti johdateltuja: kysymäni tyyli- ja muotomieltymykset edustivat suppeaa linjaa – tavoittelemani urbaania tyyliä sen sisäisessä kirjossa.

Olen tyytyväinen kyselyn vastausten laajaan määrään, jonka myötä voin olla vakuuttunut niistä tyypillisistä esille nousseista haasteista joita pienten lasten äidit arjessaan kokevat. Kyselytulosten lisäksi sain myös palautetta kyselystäni: muutama vastaajista kertoi ilahuneensa pienten lasten äitien päästessä kohderyhmänä muotoilun aiheeksi. Samoin kyselyn visuaalisuus ja kuviin vastaaminen sai myönteistä palautetta ja koettiin helpoksi. Muutama vastaajista oli huomannut, että kyselyn takana on korumuotoilun opiskelija, vaikkei alaani tai aihetta ollut missään selkeästi mainittu. Kyseiset vastaajat lähettivät myös terveisiä että nimenomaan äitiyskorujen valikoima on suppea ja sillä saralla olisi kysyntää monipuolisemmille tuotteille. Palaute oli siis varsin positiivista ja ideaalia kuultavaa.

Internetkyselyn vastaukset prosentteina:

Vastaajista 41 % oli 25-30-vuotiaita ja 35% 30-35-vuotiaita, mikä oli toki varsin ennakoitua kysymyksen ollessa pienten lasten äideille suunnattu. Suuri enemmistö vastaajista oli siis automaattisesti tavoiteltua ikäryhmää.

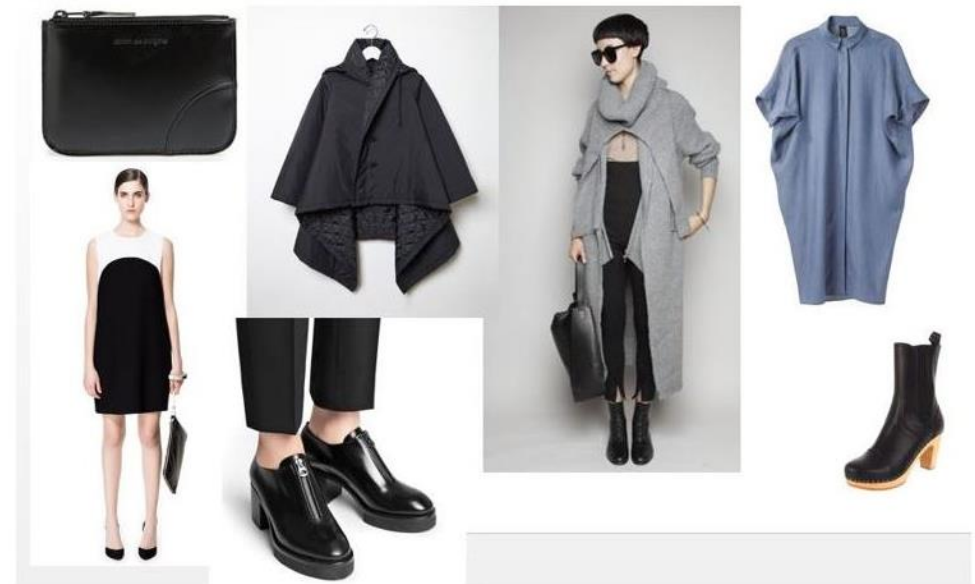
Vastaajista 68 % kertoi edustavansa skandinaavista neutraalia tyyliä, 14 % rokahtavaa/rohkeaa ja 10 % tavoittelemaani urbaania/hipsteriä. Vapain sanoin kuvailtuna 6 % kertoi myös olevansa sporttisia, luonnonläheisiä ja perinteisiä, tai sekalaisen tyylin edustajia. Kysymyksiä tehdessäni tiedostin, että voi olla hankalaa kategorisoida itsensä jonkinlaiseen tyyliin, mutta samalla halusin tietoisesti hieman kärjistää näitä ryhmiä.

Asukokonaisuuksista kollaasi 2. (Kuva 5) sai suurimman suosion: 81 % koki edustavansa tyylivaihtoehtoista neutraaleinta ja rennointa vaihtoehtoa, mikä oli varsin oletettua. Olin koostanut kollaasi 2:n tyylit tällä hetkellä kaupoista löytyvistä vaatteista, yksinkertaisista farkku- ja raitapaita-asuista ja mustavalkoisesta tyylistä. Kollaasi 2. oli myös selkeästi kaikkein turvallisin vaihtoehto, sellainen mikä ei välttämättä sido itseään mihinkään kategoriaan.

Kollaasi 3. (Kuva 6) sai 14 % ääniä ollen graafisempi ja särmikkäämpi.

KUVA 5. Kuvakaappaus internetkyselystä, Tyylikollaasi vaihtoehto 2. (Pulkkanen 2016.)

KUVA 6. Kuvakaappaus internetkyselystä, Tyylikollaasi vaihtoehto 3. (Pulkkanen 2016.)

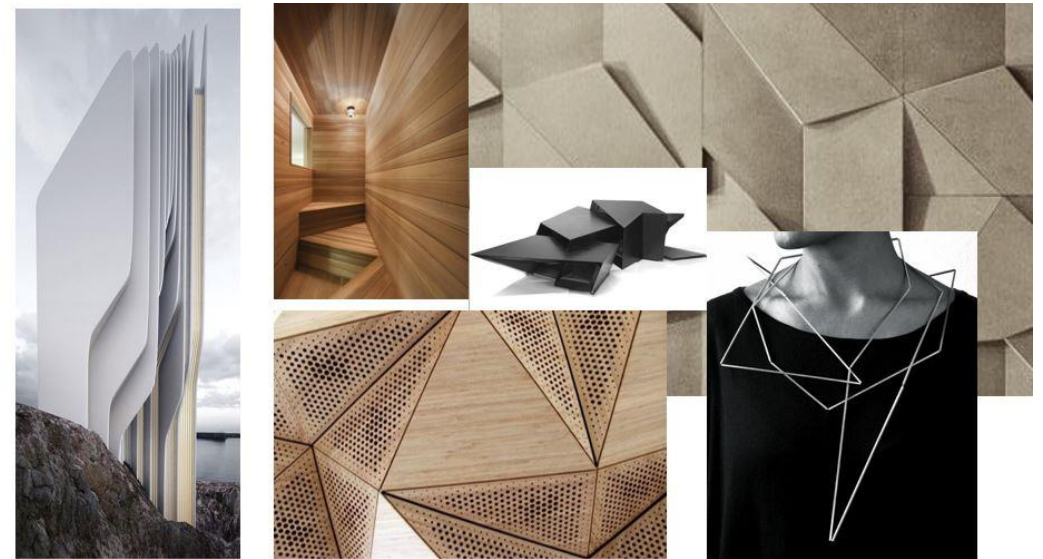

KUVA 9. Kuvakaappaus internetkyselystä, Asustekollaasi graafinen.
(Pulkkänen 2016.)

KUVA 10. Kuvakaappaus internetkyselystä, Asustekollaasi leikkisä.
(Pulkkänen 2016.)

Muotokollaaseissa annetut vaihtoehdot olivat joko graafinen ja hieman pelkistetympi (Kuva 11), tai orgaaninen ja monimuotoisempi (Kuva 12, s. 15). Yllätyksekseen 65 % valitsi orgaanisemmat ja pehmeämmät muodot, huolimatta siitä että pitkään valloilla ollut graafinen trendi olisi ollut tutumpi. Muotokielikollaasit olin pyrkinyt koostamaan niin, että valittujen kuvien merkitys olisi minulle selkeä ja symbolinen, eli vastaajien valinnan mukaan osaisin lähteä selkeästi tietynlaiseen graafiseen tai luonnonmukaisten ja pehmeämpien muotojen suuntaan. Suosiota saanut orgaanisempi muotokieli tuntui myös itselleni mieluisammalta ja helpommin lähestyttävältä ja voisi ehkä päätellä, että graafinen suuntaus on pikkuhiljaa vaihtumassa orgaanisempaan trendiin.

KUVA 11. Kuvakaappaus internetkyselystä, Muotokielikollaasi graafinen.
(Pulkkänen 2016.)

KUVA 12. Kuvakaappaus internetkyselystä, Muotokielikollaasi orgaaninen.
(Pulkkanen 2016.)

Tyyli- ja muotomieltymysten lisäksi yritin selvittää vastaajien kiinnostusta tuotteiden ja materiaalien alkuperään ja turvallisuuteen (Kuva 13).

5 Kuinka tärkeää sinulle on tietää, että ostamasi tuote on valmistettu vastuullisesti?

- En mieti sellaista
- En juuri mieti sellaista, luotan valmistajan huolehtivan asiansa
- Tärkeää ja kiinnostavaa
- Tärkeää, otan itse selvää tuotteesta
- Tärkeää, otan aktiivisesti selvää tuotteesta

6 Kuinka paljon kiinnität huomiota lapsesi tavaroiden/hoitovälineiden/lelujen sisältämien materiaalien/ainesosien turvallisuuteen?

- En mieti sellaista
- En juuri mieti sellaista, luotan valmistajan huolehtivan asiansa
- Tärkeää ja kiinnostavaa
- Tärkeää, otan itse selvää tuotteesta
- Tärkeää, otan aktiivisesti selvää tuotteesta

KUVA 13. Kuvakaappaus internetkyselystä, tuotteiden alkuperä ja materiaalit.
(Pulkkanen 2016.)

Suurin osa vastaajista myönsi, että tuotteiden sisältämät kemikaalit, turvallisuus ja valmistustavat ovat tärkeä ja kiinnostava asia, mutta harva lopulta mainitsi itse aktiivisesti ottavansa asioista selvää. Samoin iso osa myönsi luottavansa valmistajan vastuuseen kyseisten asioiden hoidossa – suomalaiset kuluttajat tuntuvat luottavan, että lintukodossamme pidetään lakisääteisesti huolta tarjonnan taustoista. Toisaalta taas mielestäni suomalaiset pienyrittäjät ja tekijät muotoilun kentällä tuntuvat olevan automaattisesti aika eettisiä ja ekologisia toimijoita, tuotannon ollessa pientä ja sitämyöten myös varsin läpinäkyvää. Ehkäpä minunkin tulisi siis tottua siihen, että kaavailemani asiakaskunta ei välttämättä ole kaiken

aikaa tarkkailemassa tuotantoni vaiheita, vaan sen sijaan ostavat tai ovat ostamatta sen kummemmin tuotteen taustoja miettimättä.

Kyselyn myötä varmistui siis jo etukäteen aavisteleman seikat kuten tutun ja turvallisen valinta, käytännönläheisyys ja mukavuudenhalu. Lisäksi vastaajat kertoivat pikkulapsen äidin arjen pyöriksen vaikuttavan pukeutumis- ja asustevalintoihin mm. siten, että pukeutumisessa usein muut asiat menevät tyylin edelle. Korujen käytön kerrottiin äitiyden myötä selkeästi vähentyneen, sillä lapsi tarttuu ja repii kaikkea näkemäänsä ja kiinni saamaansa. Sellaisenaan kyseinen vastaus on tietysti korusuunnittelijan suhteen negatiivinen tieto, mutta työni kannalta loistava – lapsenkestävälle korulle on selkeää kysyntää! Samaiseen vastaukseen päädyin myös henkilökohtaisessa arkielämässäni, kun tuttavapiirini pikkulasten kanssa puuhastellessa totesin käytännön faktat: korvakorut ovat pienoinen riskitekijä, mutta kaulakorut ja sormukset huomion viejänä sen sijaan voivat lykätä lapsen itkua yllättävänkin pitkään.

Yleisesti ottaen kyselyn vastauksista voi summata, että koruista luopuminen ja oman ulkonäön ja identiteetin madaltaminen, tai jonkinlainen häivyttäminen tapahtuu yllättävän automaattisesti lapsen syntymän myötä. Suunnittelemani äitiyskorulla oleellinen tavoite olisi siis tämän koristautumisen säilyttäminen.

Kysymys 8: Onko sinulla jotain vaatteita/asusteita/tuotteita joita et käytä lapsen kanssa ollessasi - jos on, mitä ja mistä syystä?

”Ainoa koru, jota käytän, on Imetyskoru (Lolli jo)”

” Koruja, sillä lapseni on alati niitä repimässä ja maistelemassa”

” Korut, etenkin korvakorut, sormukset ja kaulakorut ei voi käyttää. Vauva/lapsi vetää ne ja ne saattaa mennä rikki ja korvakorusta vetäminen ei tunnu lainkaan hyvältä. Sormukset on hankala pitää koska esim. pyllypesun ajaksi ne kaikki pitää ottaa pois ja jos et ole silloin kotona, on vaara että ne unohtuvat lavuaarin reunalle tms. Jos taas sormukset jättää sormeen jää liat ikävästi siihen ja hygienia kärsii pahasti”

Kysely kokonaisuudessaan ja vastaukset kaaviona liitteessä 1.

3.2 Tuntoaistin teoria ja kosketuksen määrittely

Useiden jaoitteluiden mukaan ihmisen aistit jaetaan pääaistina-alueisiin, joita ovat

- **kaukoistit** (näkö- ja kuuloaisti)
- **ihoaistit tai lähiaistit** (haptinen aisti eli kosketus, lämmön-, kylmän-, kivun ja muodon aistiminen)
- **maku aisti**
- **haju aisti**
- **kehon aistit tai sisäaistit** (tasapainoaisti, sisäelinten aisti ja kinesteettisen aisti joka antaa tietoa lihasten ja nivelten asemasta ja liikkeistämme).

Kutakin aistia vastaa tietty aistielin, joka ärsytykseen reagoidessaan välittää keskushermostomme reseptoreiden avulla viestiä, jota tulkitsemme. Saamme lukemattoman määrän ärsykeitä sisäisestä ja ulkoisesta ympäristöstämme, jota sitten kaikkien aistiemme yhteisvoimin tulkitsemme. (Anttila 2006, 80.)

Suurin osa vastaanottamastamme informaatiosta on pääosin näkö- tai kuuloaistin kautta tulkittavaa ja tästä johtuen kehon aistien tuottama informaatio jää vähemmälle huomiolle (Anttila 2006, 80). Opinnäytetyöni keskittyy korun toiminnallisen osion puitteissa tuntoaistiin. Tuntoaistista puhuttaessa viittaamme usein kokonaisuuteen, joka käsittää erilaisia fyysiseen tuntemiseen liittyviä kehon ja aistien järjestelmiä. Toisista aisteista poiketen tuntoaistilla ei ole selkeästi määriteltävää aistielintä tai sensoria, jota voisi tutkia, vaan kyseessä on koko kehoamme peittävä iho, joten tästäkin johtuen aistimukset ovat hyvin laajalla alueella tuntuja ja koettavia. (Ackerman 1991, 100.)

Koko kehoa koskettavasta monitahoisuudesta huolimatta tuntoaisti on kuitenkin varhaisimmassa vaiheessa kehittyvä aistimme: se alkaa jo varhain sikiökaudella ja vastasyntyneelle lapselle se on ensimmäisiä keinoja tutustua ympäröivään maailmaan ja tiedon vastaanottamiseen. Vastasyntyneen tuntoaisti on herkimmillään suun alueen seutuvilla, joten syömisen ja hengissä selviytymisen lisäksi suu on myös ensimmäisiä tiedonkeruuvälineitämme (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2016-04-07). Myös Iowan yliopiston neurologi Antonio Damasio on sitä mieltä, että tuntoaisti on yksi kehityksemme kulmakiviä: ”kehon sisästä ja ulkopuolelta tuleva tuntoaisti-informaatio on tärkeä perusta ihmisen tajunnalle ja tietoisuudelle. Ehkä tajuntaa ei edes olisi ilman tuntoaistia” (Tiede.fi 2016-04-20).

Siispä pikkulasten tarve laittaa suuhunsa kaikki käsiinsä saama on täysin tieteellisesti selitettävissä, sekä opinnäytetyön aiheeni kannalta tukeva peruskallio. Kuulo-, haju- ja maku aistit kehittyvät nopeasti ja iän myötä myös vieraannuttavat meitä primitiivisimmästä aististamme, eli tuntoaistista. Kun käytössä on valtava määrä nähtävää, kuultavaa tai kokemustemme ja oppimamme kautta kerättyä informaatiota, tuntuu kosketuksen tarve jäävän vähemmälle. Tulemme toimeen ja saamme tarvittavan informaation nykypäivänä helposti ilman kosketusta, mutta samalla ehkä tiedostamattamme jäämme vaille kaikesta siitä, mitä fyysinen kosketus kehossamme lopulta tuottaa: verenpaineen on todettu alenevan jo pelkällä ihmiskäden kosketuksella tai lemmikkieläimen silittelyllä. Tässä tapauksessa vastapuolena on toki elävä olento, mutta samaisia stressitasoja alentavia vaikutuksia on saatu pelkällä miellyttäväksi koetun esineen sormeilulla. (Ackerman 1991,143.) Mikäli omakohtainen kokemus ei vakuuta, niin viimeistään tieteellisiin tutkimuksiin nojaten olisi suotavaa kannustaa kosketukseen – niin elävien olentojen väliseen, kuin myös miellyttäväksi koettujen esineiden tai aisoidenkin. Kosketuksen ohella myös korun käytön voidaan siis ajatella edistävän henkilökohtaista mielihyvää sekä terveyttä.

Edellä viitattuun liittyen, aistit ja korun käyttö on ajan saatossa huomioitu monel-
lakin tapaa: johdannon alla mainitsemani bola- ja harmony ball-korut vaikuttavat
näköaistin lisäksi kuuloaistiin, mutta näiden lisäksi löytyy myös nimenomaan aisti-
koru-nimikkeellä olevia tuotteita, jotka on kehitetty tiettyjä aisteja stimuloimaan
(Kuva 14). Optisten harhojen, peilaavien tai vääristävien pintojen avulla toimivat
näkökorut hyödyntävät näköaistia, kun taas hajusteita säilövät tai materiaaliltaan
tuoksuvat korut, hajukorut, ovat kytköksissä hajuaistiin. Jo mainittujen bola- ja
harmony ball-korujen lisäksi on lukuisia ääntä tuottavia tai soitettavia koruja, eli
äänikoruja, jotka luonnollisestikin siis pohjautuvat kuuloaistiin.

Makukorut voivat sen sijaan olla syötäviä tai pureskeltavia, eli syötävistä materi-
aaleista tehtyjä tai suuhun laitettavaksi tarkoitettuja, jolloin ne tuottavat jonkin-
laisen makuaistia stimuloivan kokemuksen. Makua tuottava ominaisuus ei välttä-
mättä tarvitse olla elintarviketeollisuuden viittaava, vaan jokainen tietää, kuinka
suuhun vietävä esine tai asia tuottaa aina jonkinlaisen makuaistimuksen: metalli
muistuttaa rautaa ja verta, kun taas paperi voi olla lämpöä ja jotain viljamaista
makua muistuttava. Makukorujen tai aistikorujen erottelu taidekorusta on tänä
päivänä aika vaikeaa – missä menee raja aistin stimuloinnin ja taiteellisen ele-
mentin välillä?

Kuten jo aiemmin totesin, tuntoaistin kehittyessä ensimmäisenä suun alueen seu-
duilla, ovat makukorut ja makuaistia stimuloivat korut luonnollisesti siis kytkök-
sissä tuntokoruihin. Aistikorut voivat siis olla samanaikaisesti sekä korutaidetta
että toiminnallisia koruja, sillä usein tämä aistia stimuloiva osuus korussa liittyy
jonkinlaiseen toimintoon, joka käyttäjän tulee tehdä tietoisesti tai tiedostamatta.

KUVA 14. Kuvakollaasi aistikoruista. (Pulkkanen 2016.)

Koska koru kulkee aina mukana, on sillä siten aina myös aktiivisesti tai passiivi-
sesti vaikuttava tuntoaistia stimuloiva ominaisuus. Sormus sormessa on ikään
kuin passiivisesti kosketuksissa ihon kanssa, mutta kädessä ollessaan sitä luonte-
vasti myös sormeilee ja näin ollen "aktivoi" tuntoaistiaan. Kaulassa oleva kaula-
koru voi levätä passiivisena vaatteiden päällä, mutta samalla myös tiedostamatta
koskea niskan ja kaulan alueella. Kannattaisiko koruihin siis tietoisesti sisältää
stressiä lievittäviä ominaisuuksia, suunnitella pinnoiltaan tuntoaistia stimuloivia ja
rakenteeltaan tai muodoiltaan kosketukseen kannustavia tuotteita?

3.2.1 Haptinen aisti

Haptinen aisti on iholla tapahtuvaa havaitsemista. Haptinen aisti eli kosketusaisti koostuu erilaisista aistimusmuodoista: kosketuksen, painalluksen, kylmyyden, lämmön, kivun ja kutituksen havainnoinnista. Haptinen aisti liittyy tiiviisti kinesteettiseen aistiin eli kehon jäsenten ja vartalon asennon ja liikkeiden havainnointiin ja tämän aistiyhteistyön lisäksi myös visuaalinen ja audittiivinen havainnointi lisättyinä ne muodostavat laajemman kokonaisuuden jonka avulla tulkitsemme sisäistä ja ulkoista ympäristöämme. (Anttila 2006, 81.)

Muihin aisteihin verrattuna kosketusaistia on tutkittu varsin vähän. Johtuneeko tutkimuksen puute kenties siitä, että tuntoaistilla ei ole muihin aisteihin verrattuna samanlaista selkeää "koneistoa", jota voisi tutkia, vaan hermostollinen toiminta muuttuu ja elää kosketuksen myötä eri osissa kehoamme. Kehomme kuitenkin osaa tulkita haptisuutta ja ne vähäiset tutkimustuloksetkin myöntävät, että ihminen itse osaa parhaiten tulkita haptis-kinesteettiset aistimuksensa, eli kosketusaistin ja kokemuksen omasta kehostaan, sen asennoista ja liikkeistä. (Anttila 2006, 80-81.)

Korusuunnittelussa, ja tässä tapauksessa siis työni toiminnallisuudessa, haptisuus olisi syytä huomioida kiinnostavana pintastruktuurina, materiaalina tai muotona, jota olisi miellyttävä koskea ja joka myös kutsuisi koskemaan ja ikään kuin pitäisi otteessaan. Haptisuuteen liittyen ajatellaan usein, että kosketus toimii näkömme täydentäjänä - korun käyttäjä tavallisesti näkee korun, ennen kuin koskee siihen tai pukee sen, joten tuntoaistin stimulointiin tarkoitetun korun olisi ehkä myös hyvä näyttää siltä, että se on tarkoitettu kosketettavaksi.

3.2.2 Kinesteettinen aisti

Kinesteettinen aisti on "kykyä tuntea kehon jäsenten ja koko vartalon asento, sijainti, liike ja suunta sekä painon ja paineen tuntemus" (Anttila 2006, 80). Kinesteettinen aisti on siis ikään kuin vartalon sisältä päin lähtevä aistimus itsestään, eräänlainen asentotunto, jonka avulla hahmotamme kolmiulotteisuutemme. Yksinkertaistettuna tämä on siis sitä, että pystymme ymmärtämään kätemme asennon, vaikka käsi olisi viety vartalon taakse ja silmät olisivat kiinni (Anttila 1999, 31). Emme tavallisesti ole tietoisia tästä aistista ennen kuin vasta suorittaessamme liikkeen tai liikeradan, joka on epätavallinen. Kinesteettisen aistin avulla pystymme havaitsemaan jäsentemme asennot ja niihin kohdistuvan paineen, eli esimerkiksi koruun liittyen hahmotamme materiaalin muodot, joustavuuden/joustamattomuuden ja painon, sekä vaikkapa sormusta käyttäessämme paineen tunteen, jonka sormus muodostaa sormen ympärille tai sormien väliin. (Anttila 2006, 80-82 ja Ackerman 1991, 120.)

Aistikoruista tuntoaistia stimuloivat toiminnalliset korut ovat ehkä eniten tekemisissä kinesteettisen aistin kanssa. Toiminnallinen elementti on usein jollain tapaa liikkuva osa, jota liikutetaan tiettyä rataa pitkin, ikään kuin koruksi valmistettu ratkaisutehtävä (Kuva 15, s. 20).

KUVA 15. Kinesteettinen aistikoru. (If it's hip, it's here 2016-03-28)

3.3 Tunnustelutestaus

Tuntoaistia, tai etenkin haptista kosketusaistia käsittelevää valmista tutkimustietoa on verrattain vähän saatavilla. Aiheeseen virittäytyäkseni päätin järjestää hyvin pienimuotoisen tunnustelutestin tuotesuunnitteluni taustatueksi. Toteutin tutkimukseni sokkotestauksena viidelle satunnaisesti kouluympäristöstä valitulle henkilölle, joista yksi oli osa tavoittelemaani käyttäjäryhmää eli pienen lapsen äiti. Pidin testaustilanteen hyvin avoimena ilman ennalta määrättyjä tarkkoja kysymyksenasetteluja. Uskoin saavani mahdollisimman laajoja ja monipuolisia havainnoiteja tällä tavalla, sillä epäilin että tiukka kysymystenasettelu olisi voinut vaikuttaa vastauksiin tai johdatella testattavaa liikaa.

Valitsin tunnustelutestin kappaleet (Kuva 16) kotoani: valintaan vaikutti esineiden pintamateriaali ja muodot, sillä halusin testattavan kertovan mielleyhtymiään esineistä, joita hän tutkii ilman näköaistia – millaisia ajatuksia erilaiset pehmeät ja kovat, pyöreät tai terävät tai jollain tapaa yllättävät ja tunnistamattomatkin muodot ja pinnat aiheuttavat, kun esinettä ei pysty tarkastelemaan näköaistin avulla.

KUVA 16. Tunnustelutestin kappaleet. (Pulkkanen 2016.)

Tunnustelutestin toteutin koululla. Testihenkilön pitäessä silmät kiinni ojensin hänelle käteen tunnusteltavan kappaleen. Testattava sai tutkia kappaleita haluamallaan tavalla ja samanaikaisesti kuvailla esinettä suullisesti. Kirjasin vastaukset ylös muistiinpanoihini testin aikana, eli vastaukset ovat testattavan subjektiivisuuden lisäksi osittain myös minun muistiinpanojeni vaikutuksen alaisia. Summasin testattavan esineen vastaukset yhteen ja tein niistä johtopäätöksiä, sekä poimin ylös oleellisia seikkoja joista saatoin saada lisäinformaatiota oman työni suun-

nitteluun. Kaiken kaikkiaan tunnustelutesti oli siis hyvin epävirallinen eikä oletettavasti täytä minkäänlaisia vaadittavia kriteerejä luotettavalle tutkimukselle, mutta sen sijaan antoi kuitenkin loistavaa informaatioita ja oivalluksia suunnittelutyöni tueksi. Lisäksi mielestäni kyseinen testi myös toimi jonkinlaisena tiivistelmänä ja tähänastisen tiedonhankinnan summaajana, jonka myötä oli helppo vaihtaa työskentely tiedonhankinnasta itse tuotesuunnitteluun.

Kuten Anttila summaa teoksessaan Katso käsillä tunteaksesi, on kosketushavaitseminen tutkimisen ja tiedonhankinnan jatkuvaa tapahtumaa. Tutkimisliikkeet antavat tunnusteltavan kohteen lisäksi tietoa jäsenestä, joka sitä koskettaa, eli ”haptinen tieto määrittää siis sekä kosketeltavan kohteen ominaisuudet että myös käsien tai jäsenten liikkeet” (Anttila 1999, 32). Tunnustelutestini epävirallisuuten vaikutti oleellisesti valitsemieni esineiden yksipuolisuus: kappaleet olivat yhtä lukuunottamatta kaikki luonnonmateriaaleja ja pois oli automaattisesti rajattu kaikki terävät ja kulmikkaat kappaleet, jotka eivät lapselle vaarallisten muotojensa takia olisi päätyneet tuotteeseen. Myös testihenkilöiden ikä ja elämänkokemus vaikuttaa tuloksiin, sillä yhtä lukuunottamatta kaikki testihenkilöt tunnustelivat kappaleita maltillisesti vain kämmenissään pyöritellen. Yksi henkilö haisteli, kuulosteli ja kopautteli pöytää vasten kappaleita, sekä raaputti esineiden pintaa kynsillään. Mikäli esineitä olisi testattu lapsilla, olisivat kommentit ja tutkimistavat olleet varmasti hyvin erilaisia. Aikuisten ihmisten vastaukset olivat hyvin adjektiivipitoisia, lähinnä esineiden miellyttävyyttä tai epämiellyttävyyttä kuvaavia.

Selkeästi esiin nousseita positiivisia miellelyhtymiä aiheuttavat ominaisuudet olivat kappaleiden sileä pinta, ohut materiaali ja sormenpäähän sopiva pieni kuoppa tai notkelma, sekä melko loivat ja pyöristyvät muodot. Negatiivisena pidettiin liian tapahtumarikasta pintaa tai vastaavasti liian sileää ja säännöllistä muotoa josta ei erottanut selkeästi muutoksia. Toisaalta sama kappale saattoi olla sekä suosikki että inhokki, joten mitään täysin yhdensuuntaista päätelmää vaustaukset eivät antaneet.

Sokkotestissä käytetyt kappaleet täydellisine dokumentaatioineen ovat esiteltyinä tämän työn lopussa **liitteessä 2**.

4 TIEDONHANKINNAN SUMMAAMINEN JA SUUNNITTELUUN VAIKUTANEET TEKIJÄT

Suurin osa tähän mennessä tekemistäni koruista perustuu jollakin lailla kosketukseen: siihen miltä koru iholla tuntuu ja mitä kyseisellä tunnulla - materiaalin, pintarakenteen tai muotojen muodostamalla tunnulla saa aikaan. Tiedostamattani olen siis jo vuosia ollut kiinnostunut tuntoaistista. Tuntoaisti liittyy oleellisesti myös kokemuksellisuuden kokemiseen, sillä kosketushavaitseminen on jatkuvasti myös vuoropuhelua tunteiden ja muistojen kanssa (Tuntoaistin aakkoset 2016-04-19). Kosketushavaitseminen on sekä fyysistä että psyykkistä ja kokonaisvaltaista, ja siihen vielä yhdistettynä näkökykymme ovat korut meihin hyvin moniulotteisesti vaikuttavia.

Tuntoaistiin perehtyminen toi uusia mielenkiintoisia seikkoja eteen ja samalla myös vahvisti niitä ajatuksia, joita tähänkin asti olen suunnittelussani toteuttanut: koska tuntoaisti on koko keholla ja iholla tapahtuvaa, on se kaikin puolin hyvin kokonaisvaltainen aisti ja psyykeenkin vaikuttava. Aivan kuten luvun 3. alla mainitsin, vaikuttaa miellyttäväksi koettu kosketus stressin alenemiseen sekä mielihyvän ja hyvinvoinnin lisääntymiseen. Tuntoaistista lukiessani eteen tuli usein myös kinestiikan piiriin kuuluva kehon kieli, eli kaikki kehon avulla ilmaistavat asiat ja niiden tulkinta, kaikki mitä ei tarvitse sanoa kertoa. Kehon kieleen liittyen Pirkko Anttila myös viittaa, että muotoilijan ammattitaitoon kuuluu ”antaa käden jäljen ja inhimillisen kosketuksen näkyä ilmaisussa, jopa teollisesti valmistetussa tuotteessa” (Anttila 2006, 81). Tämä lausahdus ikään kuin summaa ajatuksiani siitä, kuinka suunnittelussani pyrin aina tavoittelemaan inhimillisyyttä ja kosketuspintaa, olipa kyseessä sitten uniikki työ tai sarjatuote.

Tuntoaistiin perehtymisen tuottamat suunnittelulliset seikat olivat ajatustyöskentelyn lisäksi lähinnä pinnan ja materiaalin valintaan vaikuttavia. Kiillotetut, tasaiset pinnat koetaan miellyttävinä sormeja vasten, mutta toisaalta taas tasaisuus ja ennalta arvattavuus ei välttämättä ruoki kosketusaistia tarpeeksi. Sanoisinkin, että tuntoaistin merkitys korusuunnitelmassani tuli toteutua kiinnostavana ja viivahteikkaana pintana ja ennalta arvaamattomuutena. Materiaalivalinnat osoittautuivat haastaviksi, sillä mahdollisuuteni työstää muovi- tai keramiikkamateriaaleja olivat olemattomat. Pyrin kuitenkin suunnittelemaan tuotteen muotoa keskittymättä sen kummemin materiaaliin, sillä työni tavoite oli ennen kaikkea muodonanto. Ajattelin, että muodonannon ohessa päätös materiaalista syntyisi itsestään ja valmistustavat ratkaistaisiin tulevaisuudessa, mikäli tuote tulisi myyntiin saakka.

Internetkyselyn avulla ennalta arvelleet seikat varmistuivat: käytännöllisin tuote olisi kaulakoru, sillä korvakorut ja osa sormusvaihtoehdoista ovat automaattisesti poissuljettu repeytymisvaaran takia. Käytettävyys muodostui oleellisimmaksi kriteeriksi, sillä vastauksissa nousi vahvasti esiin pukeutumisen käytännöllisyys ja koruista luopuminen lapsen syntymän myötä. Tuotteeni tarkoitus ja markkinarako oli nimenomaan tässä saumassa, hyödykkeenä sekä koristeena pikkulasten äideille. Käytännöllisyyden kannalta korun koko ja kolmiulotteisuus tuli pitää maltillisissa mitoissa, jottei kantotilanteissa ja lasta sylissä pitäessä koru jäisi pahasti väliin painamaan. Kestävyyteen tuli kiinnittää huomiota ja toki tietynlaisia mittakriteereitä varmistui turvallisuusseikkojenkin myötä (ei liian pieniä irtoavia osia, tukehtumisvaara jne.). Kysely ei välttämättä antanut varsinaisia suunnitteluun vaikuttavia ahaa-elämyksiä, mutta sitäkin enemmän vahvisti ennalta mietittyjä hypoteeseja, sekä osittain myös kannusti jatkamaan aiheen parissa. Kyselyn myötä saatu palaute oli yllättävän positiivista ja kiinnostunutta, mikä taas kan-

nusti minua tekijänä vaikeiden tai puuduttavien vaiheiden yli. Kyselyn koostaminen selkiytti itselleni tietynlaisia kriteerejä, joiden mukaan tuotesuunnitteluani toteutin. Internetkyselyn vastausten perusteella esiin nousseet orgaanisuus ja pelkistäminen muodostuivat suunnitteluni pohjaksi ja näitä mielessä pitäen lähdin työstämään muotoja. Ilman kyselyä suunnitteluni olisi kallistunut liian paljon valitseviin ja jo ohitettuihin trendeihin, kun taas kyselyn myötä uskaltauduin suunnittelemaan vaihtoehtoisia muotoja ja ottamaan katseen tulevaan.

Tiedonhankintamenetelmissä viimeisenä toteutuksena ollut tunnustelutestaus selkiytti ajatuksiani ja antoi myös raameja muodoille: ajatus orgaanisuudesta ei kuitenkaan saanut tarkoittaa monimutkaisuutta tai liian naturalistista tuntua. Myös testattavien kappaleiden muoto ja yksinkertaisuus antoivat suuntaa tuotteen muodolle: korusta tuli löytyä sormelle kiinnostavia uria tai polkuja, joita seurata. Tunnustelutestin suosioon nousseissa kappaleissa (kuten esimerkiksi lasinpalassa ja simpukankuoren palassa) oli hyvin yksinkertainen muoto, sisältäen sormelle sopivia uria ja syvänteitä. Kyseiset muodot muistuttivat myös pelkistyksen tavoitteesta – esineen muodon ei tarvitse olla kovin radikaali ollakseen kiinnostava.

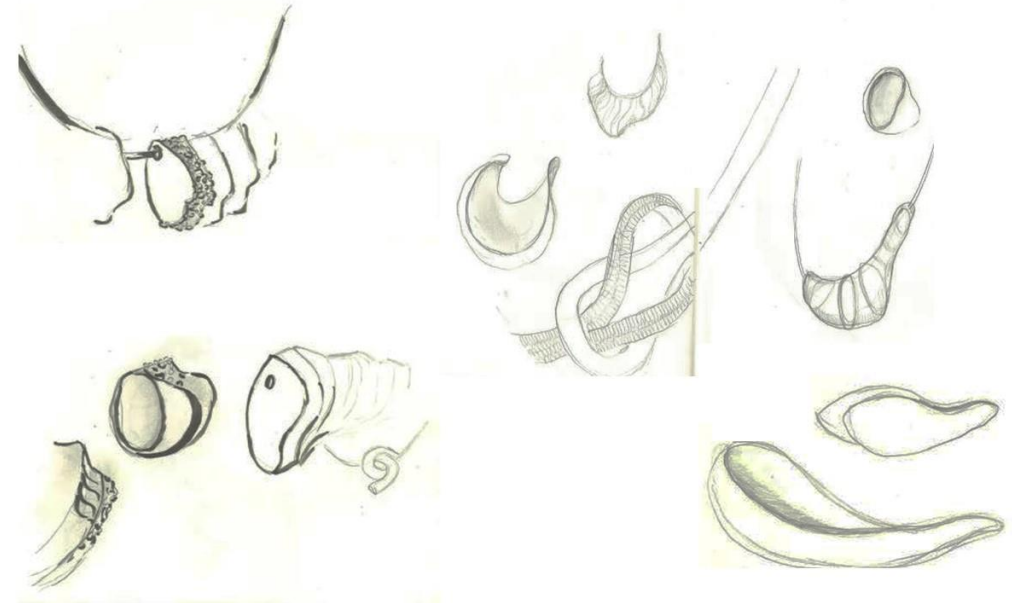
5 TUOTESUUNNITTELU

Tuotesuunnittelun ydinajatuksiksi muodostuivat internetkyselystä esiin nousseet pelkistäminen ja orgaaniset muodot. Koska käsitteinä pelkistäminen ja orgaanisuus ovat moninaisesti tulkittavia määreitä ja aina kiinni henkilön subjektiivisesta kokemuksesta, avaan kyseisiä määreitä työssäni: tuotteen muodonannossa pelkistäminen määrittyi yksinkertaiseksi muodoksi, joka koostui mahdollisimman vähistä osista ja selkeästä, yksinkertaisesta muodosta. Orgaanisuuden määritelmä nousi internetkyselyssä esitetyn muotokollaasin myötä pyöreiksi muodoiksi, sekä suuriksi ja rauhallisiksi kappaleiksi, jolloin se ajatuksissani kytkeytyi sujuvasti myös pelkistämisen tavoitteeseen. Orgaanisuus voidaan toki nähdä myös runsaina yksityiskohtina tai hieman hallitsemattomana ja rönsyilevänä muotona, mutta kuvaamieni esimerkkien kautta (muotokielikollaasi) se koostui kuitenkin suurista ja soljuvista pinnoista, jotka henkivät rauhallisuutta ja lempeyttä. Nämä mielikuvat soveltuivat hyvin myös pienen lapsen tuotteeseen, sillä vastasyntyneen kanssa rauhallisuus ja lempeys ovat varmasti avainsanoja.

5.1 Luonnokset

Tuotesuunnittelu ei ole kronologisesti vaiheesta toiseen etenevää toimintaa, vaan koko prosessin läpi kulkeva ydinajatus. Ei ole ammatillisesti tarpeellista vetää rajaa suunnittelun ja valmistusprosessin välille. (Anttila 1993, 67.)

Suunnitteluprosessi eteni lopulta kaiken tiedonhankinnan ja aiheen pohdinnan jälkeen hyvin nopeasti. Muodonanto lähti liikkeelle hakemalla luonnoksiin orgaanisuutta ja osin myös tunnustelutestin kappaleissa esiintyneitä tuttuja luonnon

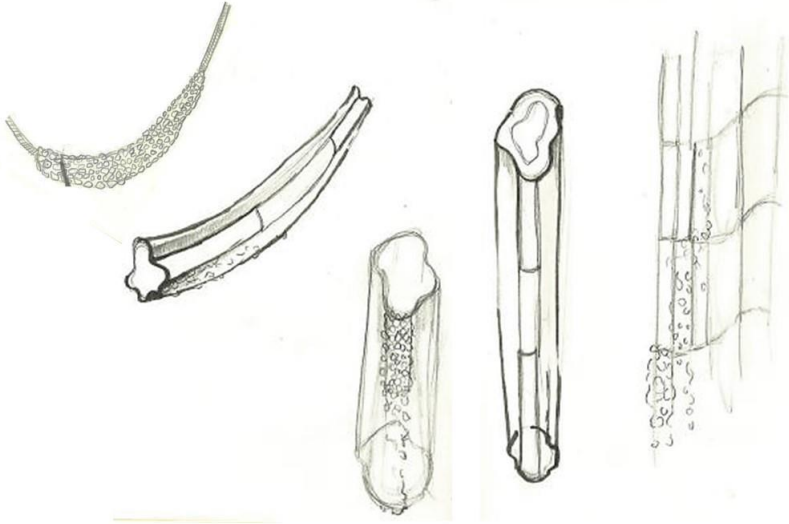

KUVA 17. Luonnoksia. (Pulkanen 2016.)

muotoja (Kuva 17.). Luonnostelu pysyi hyvin kompaktina, hahmotellessani lähinnä tuotteen profiilia ja tunnelmaa.

Idea yhdestä selkeästä ja suuremmasta kappaleesta nousi pian esiin. Ajatus pohjautui osittain myös benchmarkkaukseen, sillä Suomen markkinoilla olevat äitiys- ja imetysskorut ovat lähes poikkeuksetta pienikokoisista helmimäisistä kappaleista koostuvia, sisältäen yleensä viisi kappaletta helmiä ohuessa puuvilla- tai satiini-nauhassa. Kyseiset tuotteet ovat yleisilmeeltään siroja, johtuen pääosin keveästä ja ohuesta nauhasta. Vastakohtana tälle halusin vaalia kookkaampaa ja selkeämpää profiilia, päätyen suunnittelemaan yhdestä kappaleesta koostuvan tuubimaisen osion (Kuva 18, s. 25).

Ajatus kookkaasta tuubimaisesta kappaleesta houkutteli, sillä sen yhdistäminen nauhaan tai ketjuun onnistuisi ilman liitoksia (nauhan kulkiessa tuubin läpi). Halusin korun kokonaisilmeestä yhteneväisen ja suurehkon, joten päädyin saman tien ajatukseen köysimäisestä, punotusta kaulanauhasta. Tuotteen kokonaisuus selkiytyi siis hyvin nopeasti: koru olisi kolmesta osasta koostuva, sisältäen suunnittelemani tuubimaisen osion, kaulanauhan ja lukkomekanismin.

KUVA 18. Luonnoksia. (Pulkkänen 2016.)

Köysimäisen punotun kaulanauhan puolella oli valmistavarana saatavan materiaalin vaikutus tuotteen kustannustehokkuuteen. Punottua nauhaa on saatavilla lukuisissa väri vaihtoehdoissa sekä punontatekniikoissa. Kangasmateriaalina se on myös edullinen ja käytännöllinen: käsin pestävyys vedellä ja miedolla saippualla

lisäävät huollettavuutta ja käyttöikä. Markkinoilla olevissa imetyskoruissa on lähes poikkeuksetta vahattu puuvilla- tai satiininauha, jotka ovat käsin pestäviä. Vaihdettavuudesta saisi myös myyntivaltin, jolloin kaulanauhaa voisi vaihtaa mieleisissään väreissä ja tarpeen mukaan.

Koska halusin korusta kookkaan ja pelkistetyn, muodostui kaulanauhan mitaksi 60cm. Tämän pituinen koru tarvitsee puettavuuden tueksi lukkomekanismin. Havaintojeni mukaan imetyskoruissa yleisimmin käytetty lukkomekanismi on magneettilukko (Kuva 19) tai muovinen napsahduslukko (Kuva 20), joiden suosio perustuu lukkomekanismien itsestään aukeavuuteen. Kyseinen ominaisuus on toki hyvin pätevä ja turvallinen missä tahansa kaulakorussa, mutta etenkin äitiyskorussa käytännöllinen, sillä lapsen lujasti vetäessä koru aukeaa. Kaulakorun mitta on ajateltu sen kokonaisilmeeseen sopivaksi, mutta lyhyeen mittaan päättymisen puolella on myös korun käytännöllisyys: lyhyemmässä mitassa kookkaampikin koruosio ei jää pahasti puristuksiin lapsen ja äidin väliin lasta kantaessa.

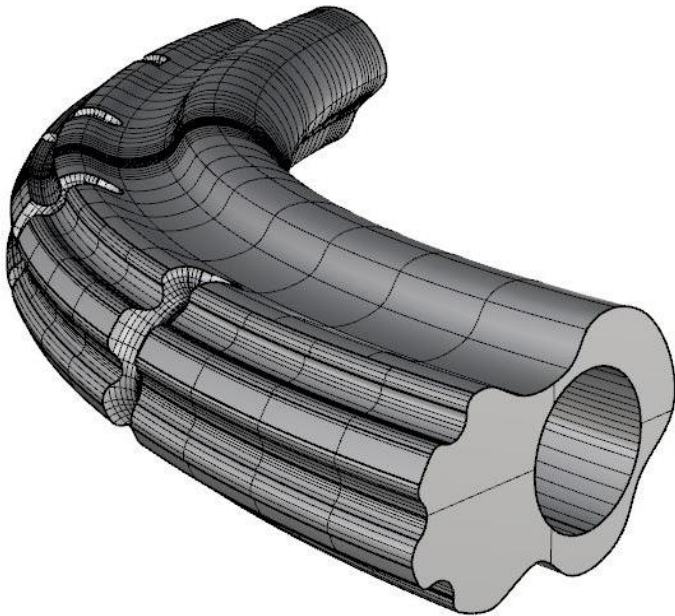

KUVA 19. Magneettilukko.
(Cchobby.fi 2016-05-15)

KUVA 20. Napsahduslukko.
(Ipanainen.fi 2016-05-15)

Magneettilukon sopivuus tuotteeseeni perustui käytännöllisyyden lisäksi myös ulkonäköön. Kaulanauhan kiinnitys lukkomekanismiin onnistuu siististi, erityisiä kiinnitysosia ei tarvita ja kaulanauhan päät tulevat huolitelluiksi samalla. Lukkomekanismin koko on myös korun kasaamisen kannalta ideaali, sillä se kulkee helposti koruosion läpi ja lisää näin kaulanauhan vaihdettavuuden mahdollisuutta. Magneettilukon käytännöllisyyden puolella on sen itsestään aukeavuus, mikäli kaulakoruun kohdistuu paljon vetoa.

KUVA 22. Mallinnuskuva. (Pulkkanen 2016.)

5.2 Mallinnus

Korun kokonaisilmeen hahmoituttua ja vertailtuani kiinnitysmekanismeja, oli jäljellä tuubi-osion mallinnus. Mallinsin kappaleen RhinoCheros 3D –mallinnusohjelmalla, jotta saisin kaipaamani esityskuvat tuotteesta (Kuva 21, s. 27). Mallinnuksessa kappaleessa (Kuva 22) pinnan muodot ja mittasuhteet tulivat myös aivan toisin esiin kuin pelkissä käsin piirretyissä kuvissa. Mallinnettuun kuvaan oli myös helppo kokeilla erilaisia väriyhdistelmiä ja pintamateriaaleja, jolloin ajatus oikeasta tuotteesta selkiytyi lisää.

Koruosio on profiililtaan pelkistetty ja orgaaninen. Kappaleen pinnalla on aaltoilevia muotoja, haptisesti kiinnostavia uria ja notkelmia, joita tutkia sormella. Tuntoaistillisen seikan lisäksi aaltoileva pinta on myös visuaalisesti kiinnostava – koruosio näyttää aluksi säännölliseltä ja yksinkertaiselta, mutta lähemmällä tarkastelulla voi löytää orgaanista ja epäsäännöllistä pinnan vaihtelua. Kappale ei ole täysin säännöllinen, vaan toiselta puolen hieman muodokkaampi. Koruosion alapuolella on pienempiä ”tiilimäisiä” pinnanmuotoja, joiden väliin jää myös pystysuuntaisia koloja. Kappaleesta löytyy siis pääosin vaakasuuntaan kulkevien pinnan vaihteluiden lisäksi myös aaltomaisuutta katkaisevia ja pintaa rytmittäviä koloja.

Mallinnetusta tuotteesta tehtiin vielä kokeilu 3D-printattuksella. EOS-koneella printattu pikamalli mahdollisti kappaleen konkreettisen tutkailun ja ensimmäisen protokappaleen valmistuksen, sekä käyttäjäkuvien ottamisen (Kuva 23, s. 28).

KUVA 21. Esityskuvat tuotteesta. (Pulkkanen 2016.)

KUVA 23. Käyttäjäkuva tuotteesta. (Pulkkanen 2016.)

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni aihevalinta oli mielestäni onnistunut ja mielenkiintoinen, mutta samalla myös haastava. Vaikka työn prosessi itsessään, aina käyttäjäryhmän analysoinnista tuotesuunnitteluun saakka, oli tuttua ja monia menneitä kurssitehtäviä vastaava, lisäsi aiheen tuntemattomuus kuitenkin epävarmuutta ja lopputuloksen tavoite paineita. Koen että aiheeni poikkeavuus perinteisestä jalometallikorusta oli haaste ja sai minut hieman ymmälleni – kaiken tiedonhankinnan ja taustatutkimuksen jälkeen itse suunnitteluosio ja muodonanto jäivät turhan vajaaksi.

Tehtävänanto itsessään oli hyvin selkeä, mutta lähdeaineistoa tutkiessa (tuntoaistia) aiheen raamit hämärtyivät. Tuntoaistiin perehtyminen oli hyvin mielenkiintoista, mutta samanaikaisesti myös vaikeaselkoista ja haastavaa yhdistää korumuotoilun käytänteisiin. Internetkysely sen sijaan oli onnistunut ja kokonaisuutena mielestäni selkein ja kattavin.

Tehtävänannon mukaiset tavoitteeni toteutuivat: korulle on suunniteltu muoto, ja sitä kuvaava esityskuva ja mallinnus ovat valmiit. Koru täyttää toiminnallisuuden kriteerit, mutta toimii myös asusteena kelle tahansa henkilölle. Lopputulokseen olen kuitenkin hieman tyytymätön - johtuneeko siitä, että tavallisesti olen tottunut valmistamaan konkreettisia, käsin kosketeltavia kappaleita? Pelkkä esityskuva ja idea tuotteesta eivät täysin tyydytä. Vaikka tuotteesta syntyi 3D-printattu mallikappale, on se kuitenkin materiaaliltaan ja tunnultaan niin kaukana suunnittelusta silikonipinnasta, että prototyyppiä on vaikea suhteuttaa lopulliseen tuotteeseen.

Aihe ja asetettu tavoite haptisesti kiinnostavasta pinnasta ovat näin jälkikäteen ajateltuina hieman ristiriidassa lopullisen tuloksen kanssa - haptisuuden elementtien toteutumista on jokseenkin vaikea arvioida pelkän esityskuvan pohjalta. Koska koko prosessin ajan työn painopiste oli muodonannossa ja suunnitteluun vaikuttavien seikkojen havainnoinnissa, jäi tuote automaattisesti prototyyppi-tasolle. Tuntuu, että työ on huomaamattani eksynyt tiedonhankinnan ja tulevaisuusvisioiden väliin. Vaisuun lopputulokseen vaikuttaa epäilemättä myös mallinnusohjelma Rhinoceros 3D:n vajavainen käyttökokemukseni. Osaan mallinnuksesta vain alkeet ja luulen että lopputulos on suunnittelemaani yksinkertaisempi omien taitojeni puutteen vuoksi. Toisaalta, mikäli mallinnustaitoni olisivat olleet rajattomat, olisi muodonannon vaarana ollut liiallinen yksityiskohtien runsaus ja pelkistykseen idea olisi luultavimmin hukkunut.

Valmistunut prototyyppi mahdollisti kuitenkin tuotteen tarkastelun ja mittasuhteiden hahmoituksen: kappale on hieman liian kookas pituudeltaan, joten tulevaisuudessa tuubiosion pituuteen ja kaarevuuteen tulisi tehdä muutoksia. Myös kappaleen alapinnalla olevat ”tiilimäiset” pinnanmuodot ovat turhan voimakkaat ja ulkonäköä hallitsevat. Tiililadonta valmistuneessa protokappaleessa on kuitenkin haptisesti toimiva, joten lopullisessa silikonituotteessa se varmasti pääsisi oikeuksiinsa, etenkin jos kuviota rytmittäisi hieman epäsäännöllisemmin ja näin ollen tarjoaisi sormenpäille haasteellisempaa tutkittavaa.

Koska tulevaisuussuunnitelmissani on yrittäjäyys korualalla, olisi äitiyskoru mielestäni kaupallisesti potentiaalinen tuote brändini alle. Tuote on kustannustehokas ja sarjavalmisteen, joten sillä olisi mahdollisuuksia toimivaksi myyntituotteeksi. Tuotteen myötä tavoittamastani käyttäjäryhmästä voisi saada asiakassuhteen

myös jalometallituotteideni pariin. En myöskään haluaisi lukkiutua tiettyyn materiaaliin, joten äitiyskoru olisi materiaalien monipuolisuuden myötä oivallinen tuote laajentamaan asiakaskuntaani ja tuotevalikoimaani.

Seuraava vaihe on antaa aiheen hieman levätä ja kokonaisuuden tekeytyä. Tulevaisuuskuvienv selkiyttäminen on edessä, ja sitä myötä myös päätös tuotteen valmistuksesta. Koruosan valmistuksessa on vielä monta kysymystä auki: mistä alihankinta kappaleille ja kuinka toteuttaa tavoittelemani ekologisuus? Silikoni materiaalina täyttää kyllä korun käyttövaatimukset, mutta on sen sijaan hieman ristiriidassa arvojeni kanssa. Mikäli saatavilla ei ole ekologista silikoniyhdistelmää, tulisi vähintäänkin tuotteen pakkaus ja kuljetus mieltää mahdollisimman vähän kuormittaviksi. Pohjatyö tuotteelle on kuitenkin nyt tehty, joten korun valmistukseen ei ole enää pitkä matka. Koen, että valmistuneen korusuunnitelman ympärille olisi myös helposti suunniteltavissa kokonainen korumallisto, jossa voisi yhdistellä äitiyskorua ja punottua nauhaa. Malliston myötä toiminnallisen korun ja äitiyskorun rajoja voisi kenties laajentaa, samoin kuin tätä kautta luonnollisesti myös asiakaskuntaa.

Opinnäytetyö prosessina on ollut paljon tehtävänantoani laajempi. Vaikka ajattelin tehtävän olevan selkeästi tuotesuunnittelua, oli se samalla myös tulevaisuussuunnitelmien ja oman ammatti-identiteetin selkiyttämistä. Halusin tehdä työn, jolla olisi merkitystä myös tulevaisuuden yrittäjyyteni kannalta. Oman työskentelyni rajoitteet ovat tulleet prosessin aikana useasti vastaan, mutta samalla olen myös ylittänyt tiettyjä virstanpylväitä, sekä oivaltanut että suunnittelun ja lopputuloksen ei aina tarvitse olla monimutkaista ja moniselitteistä. Myös epävarmuuden sietäminen luomisprosessin aikana on hakenut paikkaansa, samalla kuitenkin asettuen uomiinsa.

Korun merkitykselle on tuntoaistiin perehtymisen myötä tullut laajempi näkökulma – julkisivun ja taustapuolen sijaan haluan tulevaisuudessa mieltää korua kaikilta kanteilta, 360-asteisesti. Tämän työn puitteissa hankittu tieto ja ajatusmaailma kosketuksen merkityksestä tulevat varmasti tulevaisuudessa näkymään suunnitteluni pohjalla entistä selkeämmin.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

TEKSTILÄHTEET:

ACKERMAN, DIANE 1991. Aistien historia. Juva: WSOY.

ANTTILA, PIRKKO 1999. Katso käsillä tunteaksesi. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino Oy.

ANTTILA, PIRKKO 1993. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

ANTTILA, PIRKKO 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. Hamina: AKATIIMI OY.

NATIONAL AUTISM RESOURCES, Oral motor tools. [Viitattu 2016-01-15]. Saatavissa: <http://www.nationalautismresources.com/chewlrey-braccelet.html>

MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITTO, Vanhempainnetti. [Viitattu 2016-04-06]. Saatavissa: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/0_1-vuotias/aistien_kehitys/

TIEDE, Artikkelit, Ilman tuntoa et pärjäisi. [Viitattu 2016-04-20]. Saatavissa: http://www.tiede.fi/artikkeli/jutut/artikkelit/ilman_tuntoa_et_parjaisi

TUNTOAISTIN AAKKOSET. 2. jakso. Kosketuksen parantava voima. [Yle Areena]. 2016-04-19

TUKES, KULUTTAJALLE. [Viitattu 2016-03-18]. Saatavissa: <http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Lasten-tuotteet/Lelut/>

TUKES, KULUTTAJALLE. [Viitattu 2016-03-18]. Saatavissa: <http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Lasten-tuotteet/Lastenhoitotarvikkeet/>

KUVALÄHTEET:

- Kuva 1: Hopeinen Komsiopallo. Inarin Hopea. [viitattu 2016-03-28]. Saatavissa: <http://www.inarinhopea.fi/product/31/komsiopallo-riipus-9-renkaalla-s>
- Kuva 2: Lapsi-hela. Malmin korupaja. [viitattu 2016-04-07]. Saatavissa: <http://www.korupaja.fi/kalevala-lapsi-koru-kulta.html?nosto=nosto-page-category1>
- Kuva 3: Esimerkki pureskeltavasta korusta. Amazon.com. [Viitattu 2016-03-28]. Saatavissa: <http://www.amazon.com/Chewable-Jewelry-Necklace-Communication-Sensory-Focused/dp/B00TRLOJCI>
- Kuva 4: Esimerkkejä imetyskoruista. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 5: Kuvakaappaus internetkyselystä. Tyylikollaasi vaihtoehto 2. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 6: Kuvakaappaus internetkyselystä. Tyylikollaasi vaihtoehto 3. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 7: Kuvakaappaus internetkyselystä. Tyylikollaasi vaihtoehto 1. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 8: Kuvakaappaus internetkyselystä. Asustekollaasi pelkistetty. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 9: Kuvakaappaus internetkyselystä. Asustekollaasi graafinen. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 10: Kuvakaappaus internetkyselystä. Asustekollaasi leikkisä. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 11: Kuvakaappaus internetkyselystä. Muotokielikollaasi graafinen. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 12: Kuvakaappaus internetkyselystä. Muotokielikollaasi orgaaninen. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 13: Kuvakaappaus internetkyselystä. Tuotteiden alkuperä ja materiaalit. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 14: Kuvakollaasi aistikoruista. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 15: Kinesteettinen aistikoru. If it's hip, it's here. [Viitattu 2016-03-28]. Saatavissa: <http://ifitshipitshere.blogspot.fi/2010/10/rings-that-rock-and-roll-kinetic.html>
- Kuva 16. Tunnustelutestin kappaleet. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 17. Luonnoksia. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 18. Luonnoksia. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 19. Magneettilukko. Cchobby.fi. [Viitattu 2016-05-15]. Saatavissa: <http://www.cchobby.fi/magneettilukko-koko-15-mm-kullanvarinen-kv-1-kpl>
- Kuva 20. Napsahduslukko. Ipanainen.fi. [Viitattu 2016-05-15]. Saatavissa: <https://www.ipanainen.fi/tuote/jellystone-caru-silikoninen-kaulakoru/>
- Kuva 21. Esityskuvat tuotteesta. Pulkkanen, Marjaana 2016
- Kuva 22. Mallinnuskuva. Pulkkanen, Marjaana 2016

Kuva 23. Käyttäjäkuva tuotteesta. Pulkkanen, Marjaana 2016

LIITE 1: INTERNETKYSELYN VASTAUKSET

Ikä?

	● 16-25	● 25-30	● 30-35	● 35-45	Standard Deviation	Responses
All Data	11 (7%)	75 (47%)	57 (35%)	18 (11%)	26.64	161

Mitä tyyliä koet edustavasi?

	● Business	● Rokkava/Rokkes	● Urbani/Hipster	● Skandinavisen/Neutraali	● Muu, mikä?	Standard Deviation	Responses
All Data	3 (2%)	23 (14%)	16 (10%)	110 (68%)	9 (6%)	39.47	161

Muu, mikä: Värikäs, maan- ja luonnonläheinen, perinteinen, sekalainen ja fiiliksen mukaan, kodikas, sporttinen, rustiikki, sporttinen ja rento, rento ja käytännönläheinen

Mikä allaolevista asukokonaisuuksista miellyttää eniten/tuntuu tyyliltäsi?

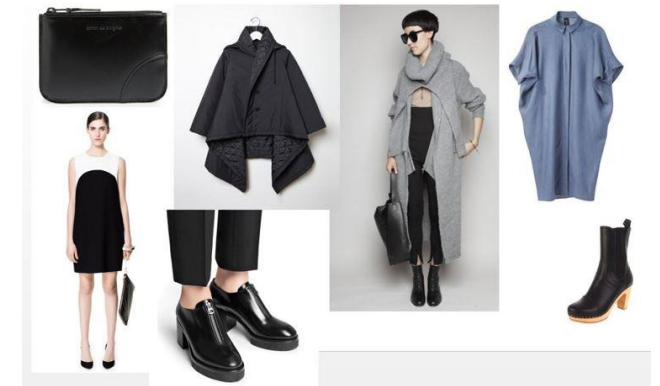
	● Kollaasi 1	● Kollaasi 2	● Kollaasi 3	Standard Deviation	Responses
All Data	8 (5%)	131 (81%)	22 (14%)	54.98	161

Kollaasi 1.

Kollaasi 2.

Kollaasi 3.

Mikä allaolevista asustekuvista miellyttää sinua eniten?

	● Kuva 1	● Kuva 2	● Kuva 3	Standard Deviation	Responses
All Data	62 (39%)	81 (50%)	18 (11%)	26.39	161

Kuva 1.

Kuva 2.

Kuva 3.

Kuinka tärkeänä pidät lapsesi vaatteiden/asusteiden/tavaroiden ulkonäköä ja sopivuutta omaan tyyliisi?

	● En lainkaan tärkeänä, en mieti ostotilanteessa	● Ei ole juurikaan tärkeää, muut asiat painavat enemmän	● Osittain: pidän siitä, että ne olisivat yhtenäiset	● Todella tärkeää, pyrin yhtenäisyyteen	Standard Deviation	Responses
All Data	15 (9%)	66 (41%)	72 (45%)	8 (5%)	28.93	161

Kuinka tärkeää sinulle on tietää, että ostamasi tuote on valmistettu vastuullisesti?

	● En mieti sellaista	● En juuri mieti sellaista, luotan valmistajan huolehtivan asiansa	● Tärkeää ja kiinnostavaa	● Tärkeää, otan itse selvää tuotteesta	● Tärkeää, otan aktiivisesti selvää tuotteesta	Standard Deviation	Responses
All Data	6 (4%)	59 (37%)	73 (45%)	18 (11%)	5 (3%)	28.32	161

Onko sinulla jotain vaatteita/asusteita/tuotteita joita et käytä lapsen kanssa ollessasi – jos on, mitä ja mistä syystä?

	● EI	● On - en käytä koska...	Standard Deviation	Responses
All Data	89 (55%)	72 (45%)	8.5	161

On – en käytä koska: lapsi repii kaulakoruja ja korvakoruja. Työvaatteet suttaantuvat. Asusteiden käyttö jäänyt kokonaan lapsen syntymän myötä, ja vaatteet pyrin valitsemaan niin että soveltuvat lapsen kanniskeluun ja imetykseen. Korut jäävät kaappiin yleensä, kun lapsi syö/leikkii/repii... On epäkäytännöllisiä, esim. materiaali, malli. Huiman korkeat korkokengät: mahdotonta pysyä lapsen vauhdissa, isot korvakorut ja kaulakorut: varsinkin vauvaikäisen kanssa hankalat, kun tyyppi roikkuu niissä kiinni. Sormukset ovat myös ongelmallisia vaihtovaihto- ja käsinpesurumban takia. Hajuvedet yms. ovat myös jääneet vähemmälle käytölle, ylipäättään lapsen myötä on alkanut pyrkimään kohti luonnollisuutta, käytännöllisyyttä ja yksinkertaisuutta. Lapsi repii korva ja kaulakoruja, menevät rikki. Vaikeasti pestävät vaatteet; roikkuvat korvakorut (tarraamisvaara). Imetän - siis tissit täytyy saada helposti esille. Vaikeasti pestäviä materiaaleja, repimiselle herkkiä. Tietyissä vaatteissa on vaikea imettää, esim. umpinaiset paidat. Korvakoruja. Korvakorut, koska lapsi saattaa repäistä. Imetyksen vuoksi tunikoita ja mekkoja joissa rintoja ei helposti saa esille. Suuret korvakorut, kaula- ja käsikorut ovat poissa käytöstä ainakin kunnes lapsi on lähes 2-vuotias. Huivit ja hiuskorut sopivat hyvin, hiuksia kun ei voi juuri auki pitää. Värikkäät sukkahousut ja leggingsit ovat asujen jujuna, koska imetykelpoisia vaatteita on vain muutamia. Kemikaalikuormituksen, lähinnä kosmetiikan, osalta pidän minimissä. Epäkäytännölliset vaatteet esim. imetyksen kannalta, tai hankalasti pestävät vaatteet, silkki yms. Kaikkien vaatteiden kanssa ei voi imettää. Mekkoja arjessa, koska vaatteet likaantuvat jatkuvasti. Lisäksi en käytä roikkuvia korvakoruja kuin juhlissa, koska lapsi vetää niistä herkästi. Terävät korut esimerkiksi. Herkästi rikkoutuvat vaatteet eivät sovellu lapsen kanssa tehtäviin aktiviteetteihin. Korvikset, lapsi repii ne irti. Esim. Marimekon silkkipaitaa, koska vauva puklaa paljon. Korviksia en käytä, ettei vaan revi niistä. Ainoa koru jota käytän, on Imetysskoru (lollu jo). Valkeat vaatteet koska ne likaantuvat helposti. Umpinaisia paitoja imetyksen vuoksi. Myöskään riipuksia en kotona käytä, koska ne ovat vaan tiellä lasten kanssa puuhautessa. Epäkäytännöllinen materiaali tai malli. Koruja, sillä lapseni on alati niitä repimässä ja maistelemassa.. Ja myös vaatekappaleet, joissa on erityisiä yksityiskohtia kokevat saman kohtalon kuin korut. Käytän tiettyjä asusteita vain ulkoillessa, baareissa tai festareilla, sillä eivät sovi lapsen kanssa ollessa. Terävät niittirannekkeet ja vaatteet joissa on pitkät ketjut – eka taitaa olla itsestäänselvyys ja pitkät ketjut houkuttaa pienet kädet repimään niistä, jolloin vaatteet menevät rikki. Korkokengät ja avonaiset paidat (epäkäytännöllisiä). Korut, hajuvesi. En käytä

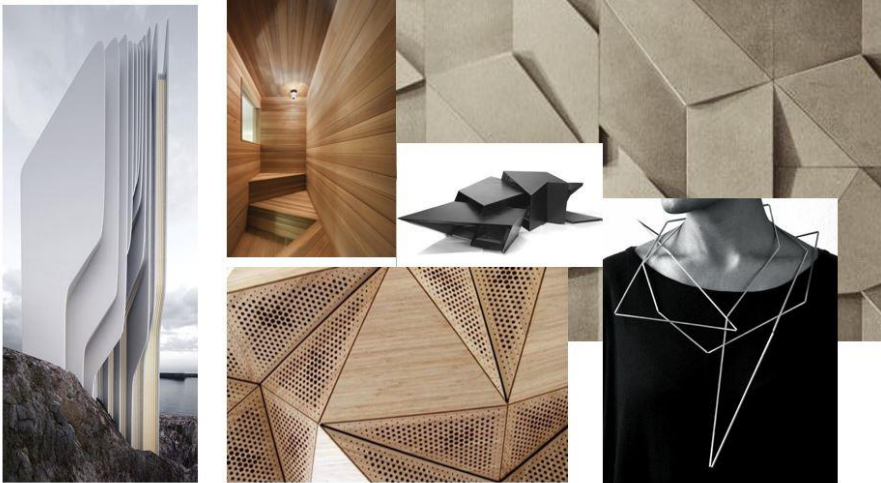
hajuvesiä tai voimakkaasti tuoksuvia voiteita, sillä haluan vauvan tuntevan oman tuoksuni. Silkkipuseroita en käytä pukluvaaran vuoksi :) Kynsilakka oli pitkään pannassa hajunsa ja kemikaalien vuoksi, mutta nyt kun vauva 4kk, olen taas palannut lakkaamaan kynsiä. Esim. jotkin isot ja roikkuvat korut voivat olla vaarallisia joko lapselle tai minulle (esim korvakorun repäisy). Hajuvesi, sillä liian voimakas lapsen nenään. Kaulakoru, kiinnostaa liikaa lapsia ja sattuu jos pitää vauvaa korua vasten. Jotkin vaatteet eivät sovellu imetykseen. Korkokengät ovat hankalat pienten lasten kanssa liikkeessa. Klubivaatteet - lapset eivät kuulu niihin tilanteisiin. En pidä sopivana muutenkaan kulkea säädyttömissä vaatteissa pienen lapsen kanssa. Roikkuvia korvakoruja en käytä tarttumisen vuoksi enkä kovia tai karkeita rannekoruja loukkaantumisvaaran vuoksi. Esim. Kantaminen. Ohuita kaulakoruja ei voi käyttää pienen lapsen kanssa, koska hän repii ne rikki. Esim paidoista suurin osa, koska imetän. Kaulakorut, koska lapsi repii. En käytä roikkuvia koruja, koska vauva repii niitä. En käytä hajuvettä. Lapsi voisi repiä esim. korut irti. Roikkuvat korvakorut.

Oletko havainnut lapsesi kiinnostuvat selkeästi joistakin alla olevista ominaisuuksista?

	● Kirkkaat värit	● Erkoiset äänet (rapina tms.)	● Liikkuvat osat	● Pehmeiset materiaalit	Standard Deviation	Responses
All Data	55 (35%)	64 (41%)	31 (20%)	7 (4%)	22.19	157

Kumpi kuvakollaaseista on muotokieleltään sinulle mieluisampi?

	● Kollaasi 1	● Kollaasi 2	Standard Deviation	Responses
All Data	56 (35%)	105 (65%)	24.5	161

Kollaasi 1.

Kollaasi 2.

LIITE 2: SOKKOTESTIN KAPPALEET

1. KORALLI:

tapahtuu turhan paljon, kaipaisi esimerkiksi toisen puolen sileän, röpelö, hauska, samettinen, miellyttävät nypylät, ihania ulokkeita, tekisi mieli laittaa suuhun, hiplattava, näperrettävä, sormelle löytyy ura, ei järin miellyttävä

2. PUINEN LUSIKKA

kolo jää tylsäksi, häiritsevä kuoppa – ei sovi sormelle, pehmeä, miellyttävän seesteinen tuntu, paukalon saa ihanasti koloon, ihanan sileä ja kevyt, imeskeltävä, turvallinen, orgaaninen ihana fiilis

3. SIMPUKANKUOREN PALA

miellyttävä nahkainen tuntu, litteydestä plussaa, loivat muodot sopivat sormelle, viileä, luonnollinen, miellyttävä, mukava aaltomaisuus, seesteinen, pehmeää kovempi, turhan ohut, ei luonteva muoto

4. HOHKAKIVI

töksähtävä, kömpelö, liian säännölliset ja suorat sivut, karhea, iso, epämiellyttävä, jauhomainen, tekee mieli pestä kädet, joo ei... liian selkeä muoto

5. MUSTA KIVI

mukavan litteä, tuntuu pienetkin erot ja peukalolle löytyy paikka, huomaamaton ja eleeeton mutta oikein mielenkiintoinen silti, kappaleen ei tarvitse olla radikaali, pienet vaihtelut, tylsä, blankko, mitäänsanomaton

6. ONKALOINEN KIVI

hyi, pinta ok mutta muoto ei kiinnosta, sormet eivät pysähdy mihinkään, tapahtuu liikaa, tutkittava, ihanan painava, jännä, avaruuskivi, sormelle ei löydy paikkaa

7. SIEMEN

plussaa rantakivifiiliksistä, turhan paksu, hankala löytää muotoeroa, pintaan toivoisi kumimaisuutta, äidillisen pyöreä, miellyttävä, stressilelu, napattavan oloinen

8. LASINPALA

löytyy ihana paikka peukalolle, turvallinen muoto, pinnassa ihanasti pientä tuntumaa, sopivasti yksityiskohtia, peruspötkäle, blankko, tylsä, ei anna mitään, tää on suosikki!

9. TIIVISTENAUHA

epämiellyttävä mutta kiinnostava, pureksittava, revittävä, kiva jousto, hauska, mukava, vähän ällö, laiska sunnuntaipäivä

